

Cadrul pentru examinarea investițiilor straine directe în UE are unele “unghiuri moarte”, sustin auditorii

Examinarea în UE a investițiilor straine directe potential daunatoare este afectata de "unghiuri moarte" care compromit eficacitatea si eficienta în identificarea, evaluarea si combaterea riscurilor pentru securitate si pentru ordinea publica în întreaga UE, se arata într-un nou raport al Curtii de Conturi Europene publicat miercuri.

Desi cadrul UE recent creat reprezinta un pas înainte, făcând posibila detectarea amenintarilor potentiale la adresa securitatii sau a ordinii publice din UE, o mare parte din investițiile straine directe nu au fost, în perioada 2020-2022, examinate si raportate la nivelul UE. Mai multe motive pot explica aceasta situatie: în special, faptul ca în unele tari nu exista un mecanism de examinare sau faptul ca tarile care aveau un astfel de mecanism considerau ca sunt importante sectoare diferite sau interpretau în mod diferit concepte-cheie din normele UE adoptate în 2020.

"Examinarea investițiilor straine în UE este un santier în lucru. Mecanismul ar trebui sa constituie o plasa de siguranta pentru UE, dar gaurile din aceasta plasa sunt prea mari. Daca UE doreste sa combata mai bine riscurile, atât Comisia, cât si toate statele membre trebuie sa repare plasa", a declarat Mihails Kozlovs, membrul Curtii responsabil de acest audit.

Auditorii Curtii au constatat ca Comisia Europeana a luat masurile adecvate pentru a crea cadrul si ca din ce în ce mai multe tari din UE își pun acum în aplicare propriile mecanisme de examinare si colaboreaza mai îndeaproape. Acest lucru permite detectarea unor riscuri care, în caz contrar, ar putea ramâne nedepistate. Cu toate acestea, mai multi factori continua sa împiedice buna functionare a sistemului. Normele UE nu impun tarilor obligatia de a crea un mecanism de examinare si le ofera libertate în stabilirea sferei de cuprindere a normelor lor nationale cu privire la examinare. Mai mult, tarile nu sunt obligate sa raporteze Comisiei rezultatul deciziilor pe care le-au luat în urma examinarii, nici macar atunci când Comisia emite un aviz sau când alte tari din UE si-au facut cunoscute preocuparile.

Auditorii au observat ca mai multe tari nu raportau decât acele tranzactii care erau de natura sa le afecteze propria ordine publica sau securitate, privând astfel celelalte state membre si Comisia de posibilitatea de a le evalua impactul potential asupra lor sau asupra programelor UE. Între 2020 si 2022, tarile din UE au raportat Comisiei 886 de cazuri examinate.

Auditorii au constatat ca, în cazul anumitor tari, nu exista o corelatie între numarul notificarilor si nivelul investițiilor straine directe care au intrat în tarile respective. 6 tari au notificat 92% din totalul cazurilor si 9 tari, restul de 8%. 12 tari nu au procedat deloc la examinarea investițiilor sau nu au raportat niciun caz, chiar daca lor le corespunde aproape jumatate din investițiile straine directe care intra în UE. Totodata, mecanismul este suprasolicitat cu un volum mare de cazuri care prezinta un risc scazut sau nu sunt eligibile.

Potrivit Curtii de Conturi Europene, sunt necesare îmbunatatiri si în legatura cu evaluarea de catre Comisie a eligibilitatii si a riscurilor, precum si cu avizele si recomandările formulate de aceasta. Desi evaluarile Comisiei identifica riscuri si contribuie la o reflectie prospectiva cu privire la vulnerabilitatile potentiale, auditorii au detectat probleme în legatura cu aceste evaluari si au identificat unele aspecte ale recomandărilor care pot crea dificultati pentru asigurarea punerii lor în aplicare sau care pot fi incompatibile cu un mediu specific economiei de piata.

Investitiile straine directe care au intrat în UE în 2021 s-au ridicat la circa 117 miliarde de euro. Între 2020 si 2022,

Franta a transmis cele mai multe notificari legate de examinare (193), urmata îndeaproape de Italia, Spania si Austria. Țările de Jos si Luxemburg, care reprezinta 50% din totalul investitiilor straine directe ce intra din exterior, au raportat doar sapte cazuri si, respectiv, zero cazuri.